

Vaaz vermek ve Vaiz (pastor) olmak

I/

Pastor (Vaiz, Çoban) olmak genel vaaz vermekle eş tutulur [sanki].

Diğer yandan pastor olmaksızın da vaaz verilebileceğini düşünenler de vardır.

Elçisel geleneğe göre atanmış bir pastor olarak, <reform kilise> düşüncesinde vaaz vermenin, <kelam eğitimi, inanç açıklamaları ve katekizm çalışması, atanma hazırlığı, pastoral mektupların gözden geçirilmesi, atanma sorgusu, atanma> gibi prosedürlerinden sonra gelmesini, çağımızın kiliselerinin bazılarında göremeyebiliriz.

Ancak bu durum çoğunluğun uygulamalarına bakıp elçisel standartlardan vazgeçmemize sebep olamaz. Standartlarımızı korumamız ve sayısı az da olsa bunu sonraki kuşağa bırakmaya çalışmak, sayı kaygısı olmadan kaliteye odaklanmak, samimi bir iman ve Tanrı'ya güvenmenin gereğidir.

Kişiler iyi niyetle, Müjde'yi sevdikleri için kilisede vaaz vermek isteyebilirler. Bu harika bir şeydir. Vaaz vermek isteyen kişiye ne söylenebilir? Bu kişi Müjde'yi ailesiyle, komşularıyla, arkadaşlarıyla nasıl paylaşıyor; imanı gündelik yaşama nasıl uyguluyor diye hem Müjde bilgisini sınamalı hem de bunu karşı tarafa nasıl taşıdıklarını gözden geçirmelerine yardım edilmelidir.

Elçisel geleneği takip eden kiliselerde üyeler, vaaz vermenin atanmış kimselerce mümkün olduğunu bilir ve genelde böyle bir talepte bulunmazlar; çünkü bunu yapmak için uygun kimseler vardır. Diğer yandan vaaz etme isteğini pastore ya da ruhani kurula bildiren bir kişi akademik bir eğitime yönlendirileceğini ve bu sürecin en az iki yıl gibi bir zamanı kapsadığını bilir.

Yani vaaz verme ve hizmetin en başına sabır, dua, eğitim ve ruhani kurulun taleplerine itaat konmuş olur.

Vaaz vermek, benim bağımsız bir işim değil, ruhani kurulun yetkisine itaat ederek yaptığım bir hizmet olmalıdır.

Elçisel kilise geleneği bilmeyen kiliselerde işler genelde tek pastor etrafında anlık kararlara bağlı olarak yürütülmeye çalışılır. Böyle bir kilisede herhangi bir kişi vaaz vermek isterse, tek kişinin kararı ile mümkün olur ya da olmaz.

Vaaz vermek isteyen kişinin, bir sürüye çobanlık etmenin ruhsal sorumluluğun ne kadar ağır olabileceğinin farkına varması başlangıçta pek mümkün değildir. Ancak elçisel gelenekte hazırlık süreci, içsel eğitimi de kapsar; ve kişi vaaz kürsüsüne gelene kadar bir çok konuda donanım edinir.

Kişi <vaaz vermek istemekle güzel bir şey arzulamış> olur. Tanrı'nın Sözü'nü sevmek, Müjde'yi paylaşmayı istemek değerli bir düşüncedir.

Ancak <topluluk için kaygı>^{*1} duymayan (ya da böyle bir açıdan düşünmeyen) bir kişi, vaaz etmeye başladığında topluluktaki üyelerin bir vaizden beklenti ve talepleri doğrultusunda beklentilerle karşılaştığında taşıyamayacağı bir yükün altına girdiğini bazen de fark etmeksizin ruhsal baskı altında kalabilir.

Vaaz pastoral sorumluluğun küçük bir parçasıdır.

Vaizin (pastor) hizmeti insanların hayatlarına dahil olmak ile ilgilidir. Onlar için rol model olmayı gerektirir.

Kürsüden vaaz vermek ve kilise topluluğunun her bir üyesinin (eski veya yeni) yanında olmak Kutsal Kitap'ı grek-roma düşüncesinden okuyan çağımızda çoğu kimseler için ayrı konular olarak düşünülür... “ben sadece Rab'den aldığım şeyleri paylaşmak istiyorum” diyebilirler... “kilise ile ilgilenmek benim sorumluluğum değil” diye düşünebilirler... bazıları da kendilerinin daha iyi vaaz vereceğinden emindirler...

Ancak vaaz veren kişi topluluktaki kimselerin sevincinde, acısında, yaslı zamanlarda, evliliğinde, çocuklarında, zor günlerinde, ekonomik krizlerinde, günahla savaşlarında onların yanında olması gerekir.

Diğer yandan vaaz eden kişi ruhsal bir danışman gibi yol göstermek, uyarmak, gerekirse azarlamak gibi önderlik sorumluluklarını kullanması gerekir (I.Timoteyus 4:13; 5:7, II.Timoteyus 2:14; 4:1-2, Titus 1:13).

Ruhsal olarak topluluğu beslemek, korumak, düzeltmek ve büyütme için gerekli donanımları edinmeye çalışmak, vaaz vermenin kendisinden daha önemlidir.

Günahla, şeytanla ve dünyanın baskısıyla karşı karşıya kaldıklarında onların adına savaşmak da vaizin sorumluluğudur. Bu yüzden vaiz topluluktaki üyeler için tek tek dua eder ve aynı zamanda onlar için oruç tutar (krş. Matta 4:1-11).

Vaiz, hizmet ettiği, <vaiz> sıfatıyla kabul edildiği kimselerin canları adına hesap verecektir:

İbraniler 13:17 Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlar canlarınız için hesap verecek kişilerdir...

Vaaz etmek isteyen kişi, hazırlık sürecinde şu uyarıyı dikkate almış, gözden geçirmiş, buna göre sorumluluklarını kabul etmiş ve gereken donanımlarla bu uyarıyı taşımaya hazır olmaya çalışan kişidir:

Yakup 3:1 Kardeşlerim, biz öğretmenlerin daha titiz bir yargılamadan geçeceğini biliyorsunuz; bu nedenle çoğunuz öğretmen olmayın. 2 Çünkü hepimiz çok hata yaparız.

¹ *Filipililer 4:6 <kaygı> (merimnaō) kelimesi 2:20 ayetinde başkalarına sevgi göstermek hakkında kullanılmıştır (Timoteos gibi ... <ilgilenecek/kaygılanacak kimsem yok>).

Vaaz edecek kişinin kelimeler eğitimi almak için harcanan süre, Tanrı Sözü'nü ne kadar ciddiye aldığınızın da bir işaretidir. Rabbimiz geldiği zaman, <O'nun sürüsünü emanet almış olan vaizler (öğretenler, yönetenler)> hesap vermek üzere O'nun önüne gelecektir.

<Vaaz hizmeti, önderin sorumluluklarının %10'luk kısmıdır> uyarısını, genç bir semineri öğrencisi olduğum günlerden bu yana, nasıl bunu aktaracağımı zaman zaman düşünmüştümdür. Çünkü her vaaz etmek isteyen kişi farklıdır.

Vaaz vermek, iyi bir konuşmacı olmanın ötesinde, sorumluluk taşımakla ilgilidir. Hristiyan adını taşıyan biri olmak, kilise dışındaki yaşamında Hristiyan adının saygın bir taşıyıcısı olmak, vaaz vermek isteyen kişinin kendisini bu açılardan denetleyip disiplin altında tutması için önemlidir. Diğer yandan vaaz verdiğiniz kitleye karşı olan sorumluluğunuz, topluluk bu sorumluluğunuzun çapını bilmesede ya da kişiler bunu düşünmesede sizin için bağlayıcıdır. Bu sorumlulukla Kelami olarak sizin müdahale etmeniz, tavsiye vermeniz, tembih etmeniz, aydınlatmaya çalışmanız, yanlış öğretişe karşı uyarmanız veya öğretiyi savunmanız gerektiğinde, kürsüye çıkma isteğiniz kadar, gerekenleri yapma isteğiniz de Rab'bin yarısında sınanacaktır.

Vaaz vermekle, vaazın dışında görünmeyen, zahmetli, fedakarlık isteyen bir sorumluluk altına girmek el ele gider. Eğer biri sadece vaaz vermek ister de bu ağır pastoral yükü taşımak istemezse, topluluk açısından olması gereken birlik ruhu zedelenir. Diğer yandan vaaz veren kişinin ruhsal savaşta kayıplar yaşamaması kişinin evi için ya da kazancı için ya da genel olarak ilişkileri için sıkıntılara sebep olacaktır.

Vaiz, konuşan ve öğreten bir kişi olmanın yanında <çoban> olarak bilinir. Sürüyü beslemesi, koruması, yaralıları iyileştirmesi (şifa için çalışması) ve zayıfları sarıp taşıması beklenir; çoban kaybolanları arar ve sürünün <önünde> yürür.

Vicdana aykırı bir yaşam sürmemek için vaaz vermek isteyen kişiye <vaaz vermek yanında bunun getirdiği sorumluluğu taşımaya hazır mıyım> diye kendisini sınaması öğütlenmelidir.

II/

Vaaz vermenin önemli bir hizmet olduğunu bildiğimiz kadar; bunu, dikkatli korunması gereken ve değerli bir emanet gibi de düşünmeliyiz. Topluluğun önündeki ruhsal tehlikeleri öngörmek ve önlemeye çalışmak, gece gündüz topluluk için sorumluluk taşıdığını bilerek yaşamayı gerektirir.

Rab'bin huzurunda sürü için hesap vereceğini bilmek; her gün "bu koyunlar için ben ne yaptım?" diye düşünerek adım atmayı gerektirir.

Vaaz vermek dışarıdan bir yetenek gibi görülebilir; ancak Mesih'in çobanlığını izleyenler, vaaz veren kimselerin Mesihsel fedakârlıkla yaşamaları gerektiğini görürler. Çünkü Mesih bize "koyunlarımı otlat" demiştir; bu çağrı, güzel konuşmanın ötesinde bir şeydir.

Bir ayeti bir kişiyi inciterek konuşabilirsiniz ya da aynı ayeti sevgiyle konuşabilirsiniz.

III/

II.Korintliler 2:4 Kederlenesiniz diye değil, size beslediğim derin sevgiyi anlayasınız diye büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla gözyaşları içinde size yazdım.

Vaaz verme isteğinden önce topluluk için içsel bir yakarışı, gözyaşı olup olmadığı konusunda kişi kendisini tartmalıdır.

Mesih, Yeruşalim için ağladı (Luka 19:41). <Kutsal Kitap değerlerini korumak ve bunları topluluğa aktarmak benim içsel kaygım mı yoksa sadece vaaz etmek mi istiyorum> diye kişi kendisini tartmalıdır.

Elçilerin İşleri 20:31 Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

Vaaz verdiğiniz sürünün günahı, sürüye yaklaşan tehlikeler konusunda, vaaza sıra gelmeden dua ve oruç yanında, ruhani öğretimi koruyup, ruhani eğitim gözeterek, danışmanlık ve tavsiye olarak Kelami prensipleri korumak ve Kutsal Yazılar'ı savunmak konusunda zahmetli bir iş için hazır mısınız?

Bunları kendi donanımınız için yaptığınız kadar diğerleri için de yapmayı göze alıyormusunuz?

Gece gündüz uyanık olmak (Elçilerin İşleri 20:31), gece gündüz tehlikelere karşı uyarmak, Mesih'in önderliğine bakarak yürümekle mümkündür:

Yuhanna 10:11 Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir. 12 Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır.

Vaaz vermek, sürüdeki her bir kişinin ruhsal durumundan sorumlu olmak anlamına geliyor. Bu yüzden İbraniler 13:17 ayeti önderlere bağımlı kalın demiştir.

Mesih başkahinsel duasında "Kendileriyle birlikte olduğum sürece, bana verdiğin kendi adınla onları esirgeyip korudum. Kutsal Yazı yerine gelsin diye, mahva giden adamdan başka içlerinden hiçbirisi mahvolmadı" demek suretiyle, önderlerin yargıda kendisi gibi net hesap vermesi gerektiğini gösterir (Yuhanna 17:12).

Vaaz veren kişi (pastor, çoban) Mesih'i temsil etmek için kürsüde olmaya hazır olduğunu iddia etmiş olur (krş. Yuhanna 10:11)...

I.Timoteos 4:12 Gençsin diye kimse seni küçümsemesin. Konuşmada, davranışta, sevgide, imanda, paklıkta imanlılara örnek ol.

Öyleyse vaaz vermenin kendisi tek başına bir fedakarlık örneği değildir.

Vaaz vermek isteyen kişi kutsallık konusunda ne düşündüğünü gözden geçirmelidir -bu kişisel bir disiplindir. Örnek Olma sorumluluğı ise <...sevgide, imanda, paklık> şeklinde kısaca özetlenmiştir.

Mesih, "Beni izleyin" derken sadece sözleriyle değil, yaşamıyla örnek olduğu üzere vaiz de aynı yolu izleme kararlığı için olup olmadığını kendi vicdanında sınamalıdır.

Elçilerin İşleri 20:28 Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiğı bütün sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu kiliseyi gütmek üzere atandınız. 29Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızda gireceğini biliyorum.

Ayet burada Kutsal Ruh'un sürünün (kilisenin) yönetilmesi için görevliler atadığına dikkat çekerken, sürüye Kelam'dan öğretiliş vermenin yanı sıra, öğretişi kurtlar karşısında savunmanın gerektiğini de hatırlatır (apoloji).

Mesih iyi çobandır: sürüsünü kurtlardan korudu; Kelam'ı savundu, yanlış düzelitti, günaha ve ruhsal tehlikelere karşı sürüyü ve Kelam'ı savundu. Mesih her şeyde bir görev gibi değil, içtenlikle ve sevgiyle davrandığı üzere, önderler ve önder adayları kendilerini sıklıkla bu konuda sınamalıdır:

II.Selanikliler 2: 7Mesih'in elçileri olarak size ağırlığımızı hissettirebilirdik. Ama çocuklarını bağrına basan <bir anne> gibi size şefkatle davrandık. 8Sizlere öylesine gönülden bağlanmıştık ki, sizinle yalnız Tanrı'nın Müjdesi'ni değil, kendi canlarımızı da paylaşmaya razıydık. Çünkü sizi o denli çok sevdik!

Sürüye vereceğiniz vaaz önemlidir; ancak vaaz verirken ve vaaz verdikten sonra da <bir anne gibi> sürüye ilgi/şefkat ile yaklaşmaya devam etmeniz gerekir.

Vaaz vermeyi ya da hizmet etmeyi düşünen kişi bu konularda düşünüp dua ettikten sonra eğer halen aynı düşüncedeyse, tez zamanda Kelami eğitime başlayıp bu arzusunu doğru bir temel üzerine koymaya çalışmalıdır.

IV/

Ruhsal Savaş...

Ruhsal savaş konusunda bir fikri olmayan kişinin vaaz vermeye kalkışması, miğfer ve kurşun geçirmez yelek giymeden savaşmaya/çatışmaya girmek gibi olacaktır.

Mesih'in görkemli vaftizini (Matta 3:13-17) hatırlayın... hemen sonrasında ise karşımıza çöldeki savaş çıkar (Matta 4:1-11).

Bu görkemli vaftiz töreni bize gördüğümüz, hayran olduğumuz, sahiplenmeye çalıştığımız dünyanın diğer yüzünü göstermek için bize çöldeki savaştan kısa bir bölüm gösterir. Görkemli vaftiz töreni harika yaratılışı bir an için bize hatırlatırken, çöldeki savaş bize Aden bahçesinde başlayan ancak bizim farkında olmadığımız savaşı ve dünyanın gerçek yüzünü gösterir.

Şimdi bir an için duralım ve adına <vaftiz sonrası sendromu> dediğim teşhisimi kısaca açıklayayım: bir kişi ruhsal gelişimi ile kilisede parlamaya başlar, kiliseye yeni katılmaya başlayan bu kişiyle konuştuğunuzda gündelik Kelam okuyup dua eden biri olduğunu hemen anlarsınız; Kutsal Kitap'ı, açıklayıcı kitaplarla birlikte okuyup, kavramaya çalışan bu kişinin, ayetleri yorumlama ve anlama biçimine hayran olursunuz; vaftiz hazırlığı konusundaki materyalleri birlikte çalışırsınız; gelişim harika ve yerindedir; gün gelir kişi vaftiz olur; kendisinden kilisede gönüllü yardımcılık beklediğiniz bu kişiyi beklemediğiniz isyan ya da günah ile uğraşırken bulursunuz; durum şaşırtıcı olduğu kadar korkutucudur da...

Uzun bir üyelik bekleyişi sonunda vaftiz olmuş bir işadama hatırlıyorum; iş yerinden bir hanımla uygunsuz buluşma tecrübeleri yaşamıştı; durum kendisini de korkutmuş olacak ki, bunu neden yaptığını anlamadığını söyleyebildi; durum kendisini gerçekten korkutmuştu, çünkü bu durum <henüz yeni> diyebileceğimiz evliliği için tehlike olabilirdi; sonra kendisinin de beklemediği bir şekilde, başka sebeplerde işten ayrılmak zorunda kaldı, sonra maddi sıkıntılar (kendisinin beklemediği şekilde) onu isyankar bir ruh haline yaklaştırdı; bu süreçlerin kiliseden uzak seyrettiğini anlayabilirsiniz; kendisinin kiliseye gelip iman ikrarı yapmadan önceki evli ya da bekar zamanında <ben öyle yapmam, ben böyle olmam> dediği her şeye sonrasında bulaşmış olduğunu, kendisi de korkarak ve hayret ederek anlatıyordu; <ben neden böyle oldum; nasıl böyle yaptım...> gibi düşüncelerle boğuşmaya çalışırken, geçici olarak kendisine yardım için verilmiş işi kötüye kullandığı zaman içinde ortaya çıktı; çalıştığı yere ait pazarladığı şeylerden peşin komisyon alırken, çalıştığı yere haciz geldi...

Donanımsız vaaz vermeye başlamanın ruhsal savaşta kişiyi nasıl sürükleyeceğini hayal etmek zordur. Başka bir kişi Kutsal Kitap'ı çok dikkatli bir şekilde okuyup, araştırıp, sorular sorarak öğreniyordu. Anladığımız kadarıyla hayatını yoluna sokmaya başlamıştı; kilisenin ev toplantılarına da katılıyordu; bu sefer de eşi tarafından değişik suçlamalara ve saldırılara hedef olmaya başladı; daha önce eve gidiş gel saatleri dağınık olan bu kişinin, kiliseye katıldıktan sonra düzelen hayatından dolayı kilise bu adamın iyileşen durumunun evinde sevinç olmasını beklerken, durum çok tehlikeli boyutlara gidiyordu.

Her iki olayın ortak yönü, adeta hazırlıksız yakalanmış gibi, <baş edilemez gibi gözüken> ve umutsuzluk telkin eden boyutlarda, neden olduğunu kişinin kavrayamadığı, şaşkınlık ve korku içinde yaşanmış olmasıdır.

Vaaz etmek isteyen kişi bu riskleri düşünmelidir; Kelam donanımını önceleyen bir yaklaşımla, bu heyecanını ertelemelidir.

Ancak daha da önemlisi elçisel kilise uygulamasını dikkate almayan kiliseler, en azından ruhsal savaş dahil olmak üzere, Kutsal Kitap'ı bölüm bölüm birlikte okuyup çalıştıkları bir sistematik gözden geçirme yapmaları yerinde olacaktır.

Çünkü vaiz Müjde'yi vaaz etmeye çalıştıkça ruhsal saldırı altındadır, zayıf noktalardan hedef olur.

HATIRLATMA:

- Atanma ve el koyma süreci olmaksızın, bereketleme, vaaz, sakrament gibi hizmetleri yapmaya çalışmak, hukuki ve ahlaki açıdan <yetki gaspı> olur.

Bu nedenle On Emir gözünüzün önündeyse, <çalmayacaksın, göz dikmeyeceksin> diyen uyarılar dikkatle yeniden düşünülmelidir.

Diğer yandan <Musa Harun'a şöyle dedi: RAB demişti ki, Bana hizmet edenler kutsallığıma saygı duyacak Ve halkın tümü beni yüceltecek> diyen ayet (Levililer 10:3), kilisedeki her hizmetin atanmış önderler ile devam etmesini isteyen Tanrı'nın düzenlemesine uygun olarak yapılması ve bunun korunması gerektiğini göstermektedir. Çünkü <Kutsal olun, çünkü ben Tanrınız RAB kutsalım> diyen ayet (Levililer 19:2), hizmet edecek kimselerin önderliğe itaat altında (öğrenci olmak, el almak) saygı göstermesini gerektirir.

Atanma süreci olmaksızın kendisini önderliğin işlerini yapmak için öne çıkarak kişi, mevcut önderliği yok sayan ya da yetkisiz gibi gösteren bir tavır içine düşmüş olur. Bu durum ise halkını <peygamber, kahin, kral, elçi, müjdecî, pastor, öğretmen, diakon> gibi atamalar aracılığı ile yönetmek ve egemenliğini bu yolla göstermek isteyen Tanrı'nın düzenlemelerine isyan niteliğini taşır. Çünkü Tanrı <her şey uygun ve düzenli biçimde yapılmasını> ister (I.Korintliler 14:39-40).

- Vaaz ya da kilisede herhangi bir hizmet, bazen donanımsız önderlikler için güzel bir yardım gibi görünebilir.

Ancak kürsüye ister vaaz etmek için isterse ilahi yönetimi için, isterse ibadetin genel sunumu için çıkmış olsun; böyle bir kişi o topluluğa gelen herkesin gözünde, kilisenin dışındaki yaşamıyla da Hristiyan düşüncesini temsil eden biri gibi ve aynı zamanda kilise yönetimini temsil eden biri gibi düşünülür...

Ancak kişi elçisel atanma için gerekli donanımlardan uzak ve eksik ise, bu durum dışarıda görüştüğü veya tartıştığı kimselerin zaman içinde kiliseden uzaklaşmasına sebep olacaktır.

- Kilisede yetki paylaşımı kişinin iyi niyetine bağlı olamaz.

<Atanmış Önderler> Tanrısal armağanı ve çağrısı olan kişileri yetki devri (kelam eğitimi, atama hazırlığı) için hazırlamak zorundadır.